

Årsberetning

2005-2006

Årsberetning 2005-2006

Så er endnu et år gået og vi har for 15. gang afsluttet regnskabet. I år er det endnu engang lykket os at udbetale mere i tillæg, til næsten alle vore leverandører, end vi gjorde sidste år. Godt 10 mio. kr. er der totalt set udbetalt mere i tillæg i år.

I Friland vil vi huske året for mange ting; priserne på det økologiske svinekød blev endnu engang højere, end vi troede var muligt, og vi modtog Kong Frederik den IV's eksportpris for eksporten af vores økologiske svinekød. Det er også året, hvor vi har fået gang i afsætningen af det økologiske stude- og kviekød, og vi har fået etableret en eksport af Frilandsgris til England. Endelig har vi i år, for at styrke vores position på eksportmarkederne, erhvervet et tysk handelsselskab. Men der var også ting, der ikke gik som forventet; afsætningen af Frilandsgris har ikke haft den vækst, som vi havde håbet, og vi fik ikke den stigning i leverancer af økologiske grise, som vi havde forventet.

Vi vil gerne benytte lejligheden til at sige tak til alle jer engagerede og loyale leverandører, som gerne stiller op, når vi har brug for jer til at understøtte troværdigheden i vores produkter. Det er uvurderligt – uanset om det drejer sig om Madfestival i Tivoli, om at stille op til en event i en butik, eller om det er at åbne jeres bedrift for Høstmarked, eller for kunder og journalister, når vi har brug for det. Vi vil gerne sige Jer rigtig mange tak for den meget vigtige indsats, I gør.

Det har været et rigtig godt år, hvor der er sket meget. Vi har mange ting i støbeskeen til det nye år, og glæder os rigtig meget til at komme i gang og se, hvor langt vi sammen kan nå med de gode produkter og værdier, vi har i Friland.

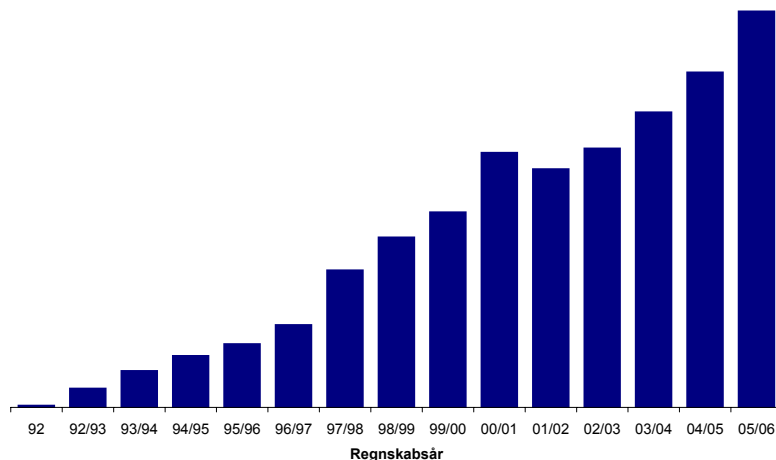
Tak for samarbejdet.

Karsten Deibjerg Kristensen

Direktør
Karsten Deibjerg Kristensen

Udvikling i omsætningen

Friland har i år opnået en omsætningsvækst på godt 18 %. Det er en større vækst end sidste år, hvor vi havde en vækst på 13 %. Det betyder, at vi har fordoblet omsætningen siden regnskabsåret 1999/2000.

Nøgletal

Resultat før skat og resttillæg	kr. 6.395.000
Resttillæg i alt	kr. 4.200.000
Egenkapitalens forrentning	15,2 %
Bruttofortjeneste efter resttillæg i % af nettoomsætningen	5,0 %
Medarbejdere	17

Friland har i år haft det hidtil bedste resultat. Resultatet før skat og resttillæg var på ca. 6,4 mio. kr. Det er ca. 1,5 mio. kr. mindre end sidste år. Til gengæld er der i alt udbetalt ca. 10 mio. kr. mere i tillæg til vores leverandører. Godt 4 mio. kr. bliver udbetalt som resttillæg til økologiske svineleverandører, oksekødsleverandører og Friland Limousine-kalveproducenter.

Egenkapitalens forrentning og bruttofortjenesten er begge lidt mindre end sidste år. Det skyldes, at vi sidste år ekstraordinært styrkede egenkapitalen for at kunne investere. Det er vigtigt at vi i disse gode år tænker på at sikre en god udvikling i selskabet, som kan styrke os i vanskeligere år. Derfor har vi også ekstraordinært styrket egenkapitalen i år, dog i mindre grad end sidste år.

Antallet af medarbejdere er fortsat 17.

Resttillæg

Økologiske slagtesvin	0,60 kr./kg
Økologisk okse	0,40 kr./kg
Friland Limousinekalve	1,15 kr./kg

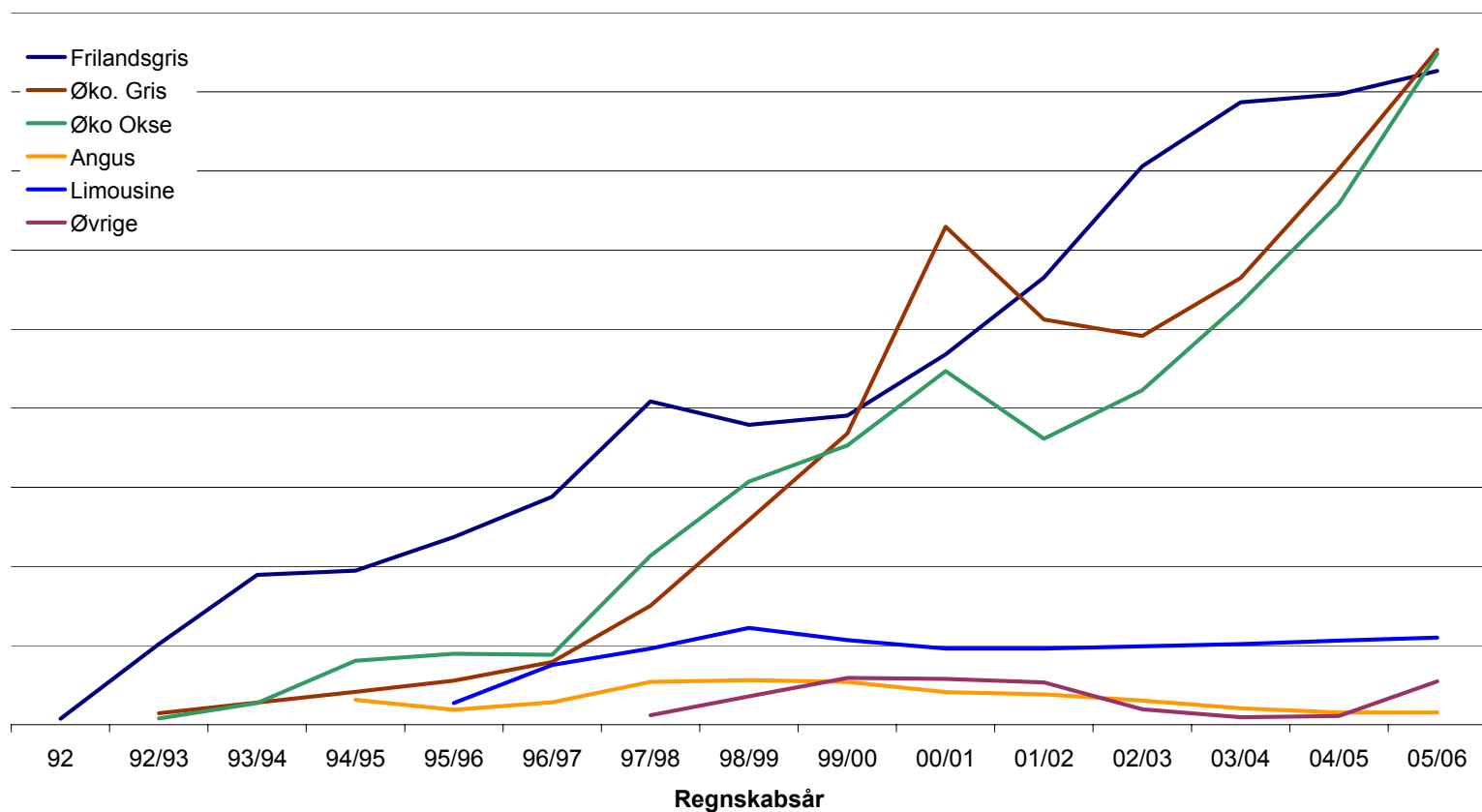
I år er der tre produkter, der opnår resttillæg; økologiske slagtesvin, økologisk kvæg og Friland Limousine-kalve. De øvrige produktgrupper har ikke optjent resttillæg. Resttillæg udbetales til de dyr, der har fået tillæg.

De økologiske slagtesvin har optjent 60 øre pr. kg i resttillæg. Økologiske søer får ikke resttillæg.

Økologisk kvæg har optjent 40 øre pr. kg i resttillæg. Det er alle de dyr, der har fået tillæg, som får resttillæg. Dvs. kalve under 12 mdr., der ikke overholder kvalitetskravene, får ikke resttillæg.

Limousinekalve, der har fået tillæg under Friland Limousinekonceptet, får 1,15 kr. pr. kg i resttillæg.

Omsætningsudvikling pr. produktgruppe

Det er især økologien, der har øget omsætningen. Både på hjemmemarkedet og på eksportmarkederne har efterspørgslen været stigende, og det har betydet en vækst i omsætningen af økologisk kød på 25 %.

Frilandsgrisen har også haft vækst. Omsætningen steget med knap 4 %. Væksten er fordelt på hjemmemarkedet og den nystartede eksport til England.

Friland Limousine har også oplevet en vækst på knapt 4 %, mens omsætningen af Angus har været stort set uændret.

Økologisk svinekød

Det har været et rigtig godt år for økologisk svinekød. Omsætningen er steget med næsten 22 % siden sidste år. Den største vækst er sket på hjemmemarkedet, men væksten både på hjemmemarkedet og på eksportmarkederne kunne have været større, hvis vi havde haft mere kød til rådighed. Væksten skyldes primært højere priser på eksportmarkederne og en bedre udnyttelse af de grise, vi har haft til rådighed. Det har betydet, at der i år har kunnet udbetales 7,2 mio. kr. mere til de økologiske svineleverandører end der blev sidste år. Sidste år udbetalte vi i gennemsnit 9,80 kr./kg - et rekordhøjt tillæg, som vi ikke troede kunne blive bedre. I år har vi nået et gennemsnitligt tillæg på kr. 11,93 kr/kg. Det fantastisk høje tillæg er et resultat af situationen i Europa, hvor der er voldsom mangel på økologisk svinekød.

Manglen på økologisk svinekød har været den største udfordring. Antallet af slagtede grise er kun steget med godt 2 %. Det har været vanskeligt at forsyne kunderne, og der har været underleveret kraftigt i forhold til efterspørgslen. Det er ærgerligt, at vi ikke har nået at få den vækst i antallet af grise, som vi havde regnet med. Det har medført, at vi har været nødt til at forbedre hele prognosesystemet for at kunne yde en bedre kundeservice med hensyn til fremtidige leveringer.

Manglen på kød har betydet, at vi har fokuseret meget på de markeder, hvor vi har kendte og loyale kunder frem for på nye markeder. England er fortsat langt det vigtigste eksportmarked. I år stammer ca. 40 % af omsætningen herfra. Tyskland er vokset betydeligt. Her er andelen steget fra 3 % til næsten 10 %. Desuden er der eksport til en lang række andre markeder i Europa.

Frederik den niendes hæderspris

Den succes, eksporten af økologisk svinekød har haft, udløste i foråret Kong Frederik den Niendes Hæderspris for fortjenstfuld indsats for dansk eksport. I begrundelsen for tildelingen af prisen fremgår det, at Friland har modtaget prisen for sin stigende eksport af økologisk kød. Dertil kommer, at virksomheden fastholder kravet til kvalitet, økologi og dyrevelfærd så godt, at man trods hård konkurrence kan få højere priser til leverandørerne. Prisen blev overrakt af Hans Kongelige Højhed Prins Henrik ved en højtidelighed på Fredensborg Slot. Henning Dyremose, formand for Danmarks Eksportråd og næstformand i komiteen for Frederik den Niendes Hæderspris, sagde: "Årets kandidater til Kong Frederik den Niendes Hæderspris har i høj grad udmærket sig på de udenlandske markeder, og de afspejler både kvaliteten og bredden blandt vore fremmeste eksportvirksomheder."

Økologisk Oksekød

Det økologiske oksekød er den produktgruppe, der har haft den største vækst i år. Omsætningen steget med 29 %. Året har været præget af mangel på økologiske køer til hakkekød, og det har betydet en stigende udnyttelse af de køer, vi har haft til rådighed, og et tillæg til køerne, der er steget fra 3,25 kr/kg til 3,70 kr/kg hen over året. Det er dog lykkedes at øge mængden af køer til slagtning, idet antallet af køer er steget med ca. 450 stk til ialt 12.600 stk.

Vi har i år fået held med et koncept for økologiske stude og kvier. Vi bruger nu alle de stude og kvier, der lever op til "Ungokse-konceptet", og gruppen har nu for første gang isoleret set en positiv indtjening. Der har været plads til i løbet af året at hæve tillægget fra 2,50 kr./kg til 3,00 kr./kg. Vi kunne bruge mange flere dyr til det nye koncept, men der har desværre været en nedgang i det antal stude og kvier, som vi har fået til slagtning – ca. 250 dyr færre end sidste år, i alt 3.200 dyr. På sigt er det vigtigt at vi, selv om det er en langsigtet proces, får flere kontrakter på stude og kvier, så vi kan få salget til at vokse.

Samlet set er der udbetalt 2,1 mio. kr. mere i tillæg til økologisk kvæg i år end der blev sidste år, og det er fordelt på færre antal godkendte kg kød. Mængden af kød var 14 tons (ca. 3 %) mindre end sidste år, men det er lykket os at øge udnyttelsesgraden, så der alligevel er blevet afsat 600 tons mere – en vækst i mængde på ca. 15 %.

Med Ungokse-konceptet er der kommet meget mere salg i de dyrere stykker af økologisk oksekød. Der er afsat 10 % mere hakkekød i år, mens der er afsat 32 % mere af de øvrige oksekødsprodukter. Hakkekødsafsætningen står dog stadig for ¾ af den samlede afsatte mængde oksekød.

Økologisk Ungokse

"Økologisk Ungokse" er egentlig et gammelt koncept som Friland udviklede for år tilbage. Det er et højkoncept baseret på unge stude og kvier, der skal leve op til en række kvalitetskrav. Da konceptet dengang i 2001 blev præsenteret for kæderne, var det ingen stor succes, og efter kun et år blev det opgivet og har siden ligget i skrivebordsskuffen. I starten af i år blev det så taget frem, da detailkæden Irma spurgte om muligheden for at få økologisk oksekød af en særlig kvalitet. Midt i marts begyndte Irma at markedsføre konceptet og siden da har der været udsolgt af alle de stude og kvier, som kan leve op til kvalitetskravene i konceptet. Markedsføringen i Irmas tilbudsaviser måtte hurtigt drosles ned for at man kunne følge med den daglige efterspørgsel, og det vurderes, at Friland med den nuværende markedsituation, kunne afsætte dobbelt så mange af de eftertragtede økologiske stude og kvier.

Frilandsgris

Omsætningen af Frilandsgris er i år vokset med 3,8 %. En del af væksten skyldes, at vi har fået etableret en eksport til England. Den startede i august i år og har derfor kun en lille indvirkning på dette års regnskab. På hjemmemarkedet har det været et år, hvor der er blevet kæmpet hårdt for at få salget op, så balancen i afsætning og antal af grise til slagting kunne opretholdes. I slutningen af regnskabsåret har der dog også været en stigende tendens i hjemmemarkedssalget.

SuperBest har øget deres markedsføring af Frilandsgris, og i Irma har man lanceret en ny serie af pålægsprodukter, der er baseret på råvarer fra Frilandsgris. Først ved slutningen af regnskabsåret har vi dog fået balance i udbud og efterspørgsel. Det har betydet, at vi i år desværre ikke har kunnet leve op til vores målsætning om at øge tillægget for godkendte Frilandsgrise.

Der har i år været slagtet 10 % flere Frilandsgrise end sidste år. Tillægget til godkendte grise er faldet fra et gennemsnit på 1,87 kr./kg sidste år til 1,77 kr./kg i år. Der er totalt set blevet udbetalt godt 1 mio. kr. mere i år end sidste år. Som følge af, at godkendelsesprocenten har været bedre i år end sidste år, er det gennemsnitlige tillæg for alle slagtede kilo dog steget fra 1,23 kr./kg til 1,25 kr./kg.

Eksport af Frilandsgris

I august i år oplevede Frilandsgrisen det store gennembrud, da vi i samarbejde med Tulip UK fik en fod inden for på eksportmarkederne. Det er den engelske detailkæde Waitrose, der er begyndt at afsætte baconprodukter baseret på Frilandsgris. Waitrose er en – efter engelsk målestok – mindre supermarkedskæde (oms. ca. 3 mia. £), der satser på at sælge høj kvalitetsprodukter. Waitrose indgår typisk i tætte partnerskaber med sine leverandører, som skal opfylde en lang række krav for at kunne levere produkter til kæden. Danish Crown/Tulip har i mange år haft et godt og tæt samarbejde med Waitrose. Vi har derfor en forventning om, at dette er starten på et godt og langvarigt samarbejde og at det kan give Frilandsgrisen en ny vækst via eksport.

Limousine

Friland Limousine har haft et godt år med en god stabil indtjening og en omsætningsvækst på 3,5 %. Vi kunne have afsat mere Limousine kalvekød, hvis vi havde haft mere til rådighed. Det har betydet, at udnyttelsesgraden har været høj, og der er udbetalt 27 øre mere pr. kg, end sidste år, så vi i år nåede 4,30 kr./kg.

Det er fortsat Irma, der er hovedaftager af Friland Limousine. De køber både færdigpakket Limousinekød og delstykker, som de selv skærer ud. Irma er meget glade for kalvekødet og ser gerne, at der kommer flere dyr, så de kan øge markedsføringen med flere kampagner i deres tilbudsaviser.

Der har gennem året været ydet en stor indsats fra Limousine Uniks side for at skaffe nye leverandører, hvilket også er lykket. Vore leverandører har nu tilsammen over 4.000 årskøer. Vi får derfor forhåbentlig flere dyr i de kommende år, så vi kan øge salget.

Modsat den gode udvikling i Friland Limousine, er det ikke i år lykkedes for Limousine Oksekød at finde et stabilt kundegrundlag. Der er fortsat fokus på at få afsætningen til at lykkes, så vi kan få vækst i dette produkt.

Angus

Angus har haft en omsætning på størrelse med omsætningen sidste år, men den har haft en dårlig indtjening. Der er sket en stigning i antallet af leverede dyr.

Der er blevet etableret et afsætningsudvalg med Angus leverandører, der sammen med Friland arbejder på at få givet afsætningen af Angus en frisk start.

Køb af tysk handelselskab

For at styrke vores internationale afsætning af økologisk kød, primært på det tyske marked, erhvervede Friland pr. 1. januar 2006 et tysk handelselskab med tre ansatte, beliggende i Kiel. Efter 9 måneders ejerskab forløber afsætningen efter planen, og selskabet bidrager positivt til Frilands regnskab.

Der er store forventninger til det fremtidige potentiale i vores store naboland mod syd, hvor økologien i disse år først for alvor rulles ud i den traditionelle tyske detailhandel. Efter overtagelsen har selskabet overtaget Frilands salgsaktiviteter i Tyskland, men selskabets hovedaktivitet er fortsat køb og salg af udenlandsk økologisk kød.

Markedsføring

Det har været et år med rigtig mange markedsføringsinitiativer. Dels har samarbejdet med Dyrenes Beskyttelse udmøntet sig i nogle kampanjer, og dels har vi i samarbejde med Økologisk Landsforening gennemført flere økologiske kampanjer.

Sammen med Dyrenes Beskyttelse gennemførte vi i foråret en kampagne med grisen Frida. Børnebogen "Grisen Frida på eventyr" blev uddelt via vores forhandlere af Frilandsgris og Frida var på turné i en lang række butikker, hvor hun vakte jubel, når hun gik rundt mellem kølediskene og uddelte sin bog. Til kampagnen blev opskrifthæftet "Frilandsgris til store og små" også udviklet. Et hæfte der lagde vægt på madlavningen som en social aktivitet for hele familien – selvfølgelig med opskrifter baseret på Frilandsgris.

Sommeren forløb med en grillkampagne for både Frilandsgris og Limousine, hvor vi på hvert produkt lavede flotte hæfter med spændende opskrifter til dejlig mad på grillen. Disse blev også lavet med støtte fra Dyrenes Beskyttelse.

I sensommeren blev der gennemført to kampanjer: en med økologisk oksekød og en med økologisk svinekød. Begge kampanjer var støttet af midler fra Landdistriktsprogrammets Kvalitetsmærkeordninger og fra Økokød Fmba. På trods af mangel på råvarer lykkedes det at få lavet to rigtig gode kampanjer, der fokuserede mere langsigtet på at skabe et godt image for økologisk kød.

I samarbejde med Økologisk Landsforening var Friland med til at føre den husstandsomdelte Økologiavis ud i livet. Avisen blev uddelt i den økologiske uge, hvor også Madfestivalen og de Økologiske høstmarkeder løb af stablen. Senere er der også i samarbejde med Økologisk Landsforening blevet gennemført en kampagne for økologisk oksekød.

Madfestival

Friland deltog igen i år med levende grise på årets Madfestival i Tivoli i København. Festivalen løb af stablen fra d. 24. august til d. 3. september og blev besøgt af 194.000 gæster. Friland havde også i år taget 7 grise med. I de 11 dage festivalen varede, gik de i "Friland Folden", hvor børnene kunne komme ind og klappe dem. Begejstringen var stor, og der var meget aktivitet i folden. To gange hver dag kunne børnene ud over Frilandsgrisene møde Frida og få børnebogen "Grisen Frida på eventyr" med hjem. Frida skabte stor jubel både blandt store og små. Derudover stod Frilands medarbejdere og velvillige leverandører til rådighed for at fortælle om griseopdræt under gode forhold og om Frilands produkter.

Men Friland var også synlig andre steder i Tivoli i forbindelse med Madfestivalen. Ligesom sidste år sponserede vi råvarer til årets Kokke Talent konkurrence, der fandt sted på den store scene midt i Tivoli. Foran scenen blev der uddelt smagsprøver på langtidsstegt skinke af Frilandsgris.

Friland A/S

Brårupgade 3 · 7800 Skive

Tlf.: 9757 4799 · Fax 9614 5400

E-mail: frilandinfo@friland.dk · www.friland.dk